

KV. NEW YORK 1, ANTIKVARISK KONSEKVENSANALYS

2016-06-30

UPPDRAG

269461, New York 1, Antikvarisk konsekvensanalys

Titel på rapport:

Kv New York 1, Antikvarisk konsekvensanalys underlag för detaljplan

Status:

Slutversion

Datum:

2016-06-30

MEDVERKANDE

Beställare:

Wallenstam AB

Kontaktperson:

Julia Jakobsson

Konsult:

Martin Lagergren

Uppdragsansvarig:

Johanna Alton

Handläggare:

Jennifer Magnusson

Kvalitetsgranskare:

Martin Lagergren

REVIDERINGAR

Intern revidering:

Johanna Alton

Revideringsdatum:

2016-06-17

Extern revidering:

Johanna Alton

Revideringsdatum:

2016-06-30

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	SAMMANFATTNING	4
2	INLEDNING.....	5
3	NULÄGE	7
4	HISTORIK	15
5	KULTURVÄRDEN	22
6	KOMPLETTERING MED EN NY BYGGNAD.....	26
7	KONSEKVENSANALYS	30
	BILAGA 1	32

1 SAMMANFATTNING

Kvarteret New York ligger mellan Tegeluddsvägen och en utlöpare till Sandhamnsgatan. I väster avgränsas den med Värtavägen och i öster av Sandhamnsgatan inom. Fastigheten New York 1 ligger i stadsdelen Ladugårdsgärdet. Fastigheten ägs av Wallenstam AB. På fastigheten finns idag ett åtta våningar högt bostadshus. Nu planeras en komplettering med ett. Stadsbyggnadskontoret bedömer att en varsam komplettering med ett nytt bostadshus är positivt för Gärdets bebyggelse eftersom stadens avsikter är att utveckla Värtavägen till stadsgata och att stärka området kring Gärdets tunnelbanestation.

Fastigheten ligger inom ett område av riksintresse för kulturmiljövården och omgivande byggnader är gulklassade enligt Stockholms Stadsmuseums klassificering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Området gränsar även mot den Kungliga Nationalstadsparken. På grund av de höga kulturvärdena, anlätades Tyréns AB för att genomföra en Antikvarisk konsekvensanalys.

Kulturvärdena utgörs främst av funktionalismens arkitektur och stadsplaneideal, med så kallat "hus i park" där flerbostadshus, oftast punkthus, fritt placerade i landskapet och som omgavs med grönska.

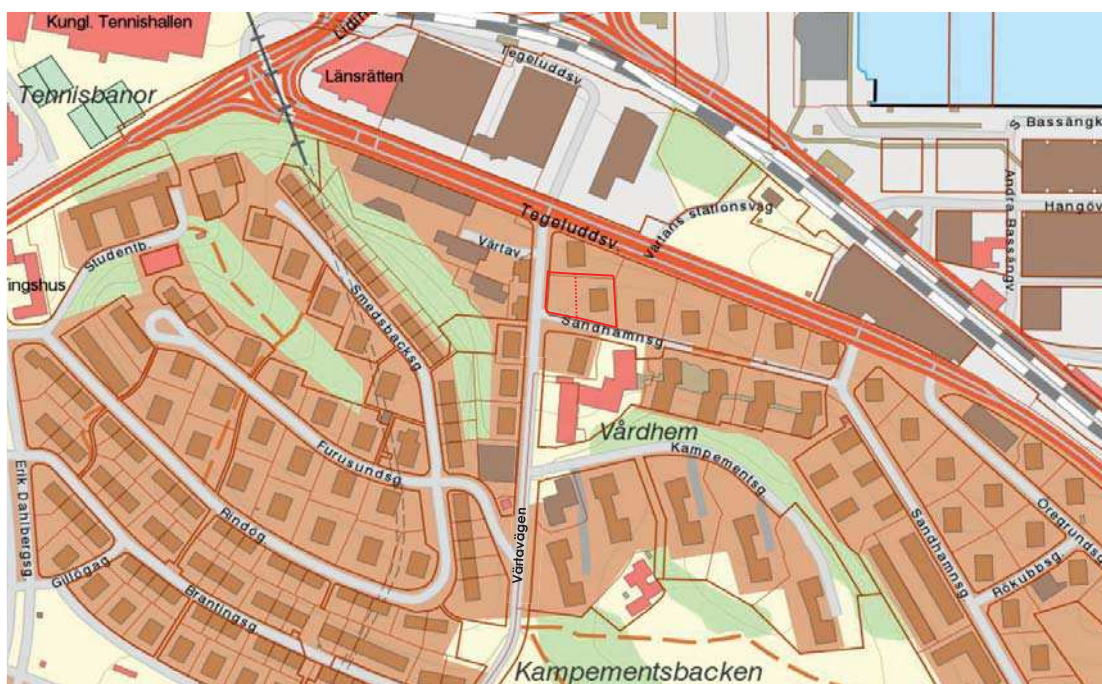
Den nya byggnaden kommer att anpassas i dess volym genom dess anpassade höjd och storlek på fotavtryck. Även färgsättningen kommer att anpassas till omgivande karakteristiska ljusa och varma kulörer. Fönstersättningen på den nya byggnaden bär vissa likheter med funktionalismens formspråk. För att inte störa den fria böljande placeringen av befintliga byggnader och för att stärka Värtavägen som stadsgata, har byggnaden placerats parallellt med Värtavägen, med ett "släpp" mot Sandhamnsgatan för att upprätthålla den gröna karaktären samtidigt som möjligheterna skapas för en mötesplats.

Hänsyn har tagits till befintliga kulturvärden, men utan att 1940-talets arkitektoniska uttryck har vare sig plagierats eller kopierats. Trots att den nya byggnadens har ett eget modernt formspråk. Bedömningen av konsekvenserna av uppförande av den nya byggnaden på befintliga kulturvärden, är liten.

2 INLEDNING

2.1 BAKGRUND

Kvarteret New York ligger mellan Tegeluddsvägen och en utlöpare till Sandhamnsgatan. I väster avgränsas den med Värtavägen och i öster av Sandhamnsgatan inom stadsdelen Ladugårdsgärdet. Fastigheten New York 1 ligger i hörnet till Värtavägen och Sandhamnsgatan. Fastigheten ägs av Wallenstam AB. På fastigheten finns idag ett åtta våningar högt bostadshus. Nu planeras en komplettering med ett bostadshus med omkring 50 lägenheter och lokaler i bottenvåningen. Stadsbyggnadskontoret bedömer att en varsam komplettering med ett nytt bostadshus dels skulle kunna bidra till att uppfylla bostadsmålet och dels till stadens avsikter att utveckla Värtavägen till stadsgata och på så vis stärka området kring Gärdets tunnelbanestation.

Fastigheten New York 1 markerad med rött. Streckad linje visar område för ungefärlig tomtutbredning för den nya byggnaden.

För ett genomförande av projektet krävs en ny detaljplan som medger komplettering med ett nytt bostadshus. Ett vidare syfte med planarbetet är att bidra till att ge Värtavägen karaktär av stadsgata samt till att öka möjligheterna till lokaler nära Gärdets tunnelbanestation.

Eftersom fastigheten ligger inom ett område av riksintresse för kulturmiljövården och omgivande byggnader är gulklassade enligt Stockholms Stadsmuseums klassificering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, anlätades Tyréns AB för att genomföra en Antikvarisk konsekvensanalys.

Fastigheten är en del av kvarteret New York, vilket i öster gränsar mot Sandhamnsplan, i söder mot Sandhamnsgatan, i öster mot Värtavägen och i norr mot Tegeluddsvägen. Fastigheten New York 1 utgör hörntomten vid Sandhamnsgatan och Värtavägen. Förutom ett bostadshus finns även en mindre ytparkering och en sluttande gräsyta bevuxen med lärkträd och tallar i det sydvästra hörnet av fastigheten. Det är denna del som är aktuell för förtätning.

I Översiktsplanen för Stockholm är fastigheten del av område med innerstadsbebyggelse. Enligt den nu gällande detaljplanen för fastigheten, Pl. 2761 och Pl. 7804. Pl. 2761 får fastigheten bebyggas med bostadshus med en största höjd om 23,5 meter i fastighetens västra del. Pl. 2761 innebär att fastigheten korsas av en allmän gångförbindelse från Värtavägen till Tegeluddsvägen. Gångförbindelsen har aldrig realiserats.

I start-PM inför detaljplanen New York 1 hade följande frågor avseende kulturmiljö identifierats som man från Stockholms stadsmuseum och Stockholms stadsbyggnadskontor såg behov av att utreda vidare inför planarbetet:

- Hur kan den nya byggnaden anpassas till bebyggelsen inom kvarteret New York längs Sandhamnsgatan?
- Hur kan den nya byggnaden anpassas till angränsande byggnaders höjd, volym, riktning, färgsättning och utformning?
- Hur kan detaljplanens utformning anpassas till befintlig "hus i park" i kvarteret?
- Hur kan obebyggd mark inom tomten bidra till att bibehålla upplevelsen av naturmark?
- Hur påverkas uttrycket för riksintresseområdet av en ny byggnad?

2.2 KULTURHISTORISK KONSEKVENSANALYS

Platsen för den planerade byggnaden ligger inom ett område av riksintresse för kulturmiljö-vården och angränsande byggnader i kvarteret är gulklassat enligt Stadsmuseets klassificering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Området gränsar även mot den Kungliga Nationalstadsparken. Därför har föreliggande kulturhistoriska konsekvensanalys genomförts. En kulturhistorisk konsekvensanalys upprättas för att belysa de konsekvenser för kulturhistoriska värden som kan uppstå vid förändringar i den fysiska miljön. Konsekvensanalysen redovisar hur förslaget förhåller sig till de kulturhistoriska värden som finns i området.

Konsekvensanalysen fungerar som underlag vid beslutsfattande enligt Plan- och Bygglagen (PBL) i samband med plan- och bygglovförfarande och ibland även som underlag vid handläggning och beslut enligt kulturmiljölagen och miljöbalken.

Analys av spridningssamband och ekologisk infrastruktur i relation till den Kungliga Nationalstadsparken kommer inte att hanteras i denna analys, utan kommer göras i ett separat underlag.

2.3 LÄSANVISNING

Analysen inleds med en nulägesbeskrivning. Därpå följer en kortfattad historik och en redogörelse för de kulturhistoriska värden och kvaliteter som platsen besitter. Med utgångspunkt från det analyseras planförslaget och dess konsekvenser för kulturvärdena.

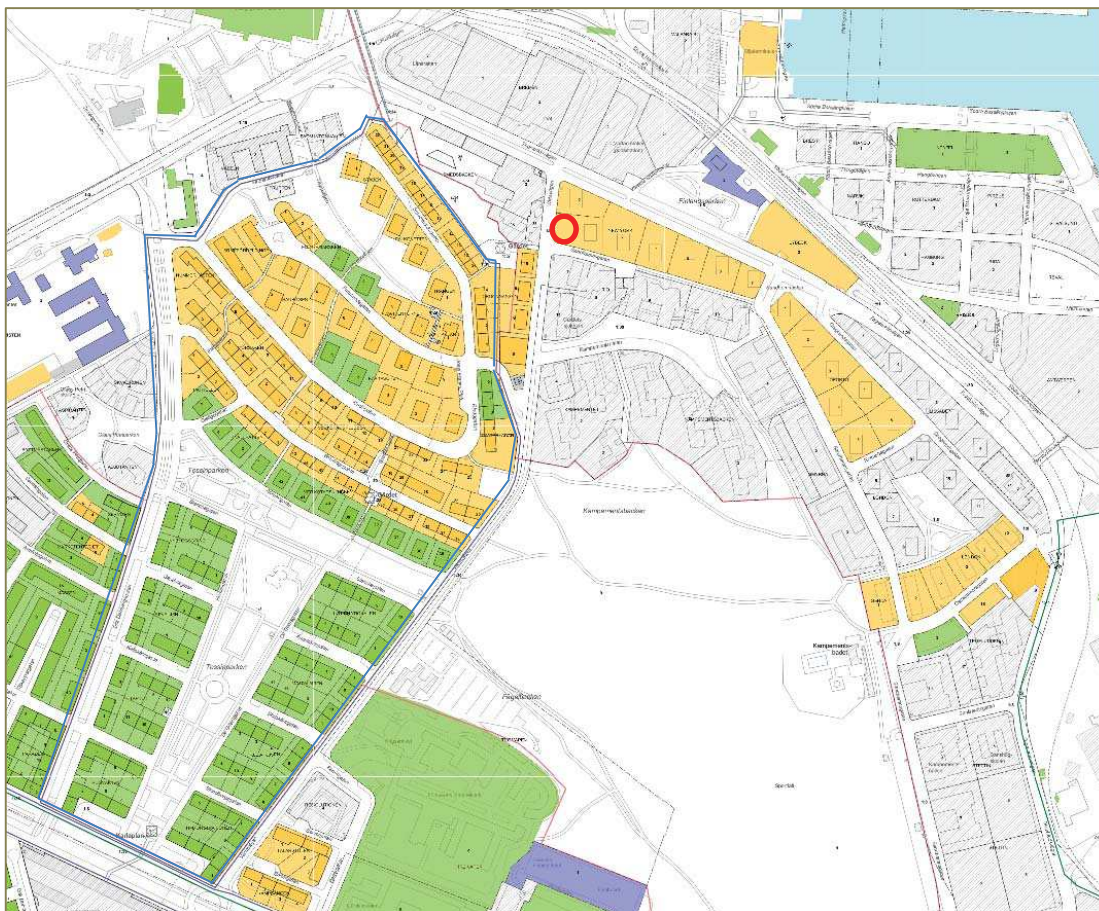
Fotografier utan källhänvisning har tagits av Tyréns.

3 NULÄGE

3.1 PLANFÖRUTSÄTTNINGAR

Fastigheten ligger i ett område av riksintresse för kulturmiljövården, *Stockholms innerstad med Djurgården* och gränsar till Gärdesstaden som är utpekad som värdekärna i riksintresset. Enligt riksintressebeskrivningen utgör bostadsområdet en omsorgsfullt gestaltad helhet – från parkmiljöer och naturmark till byggnadsdetaljer.

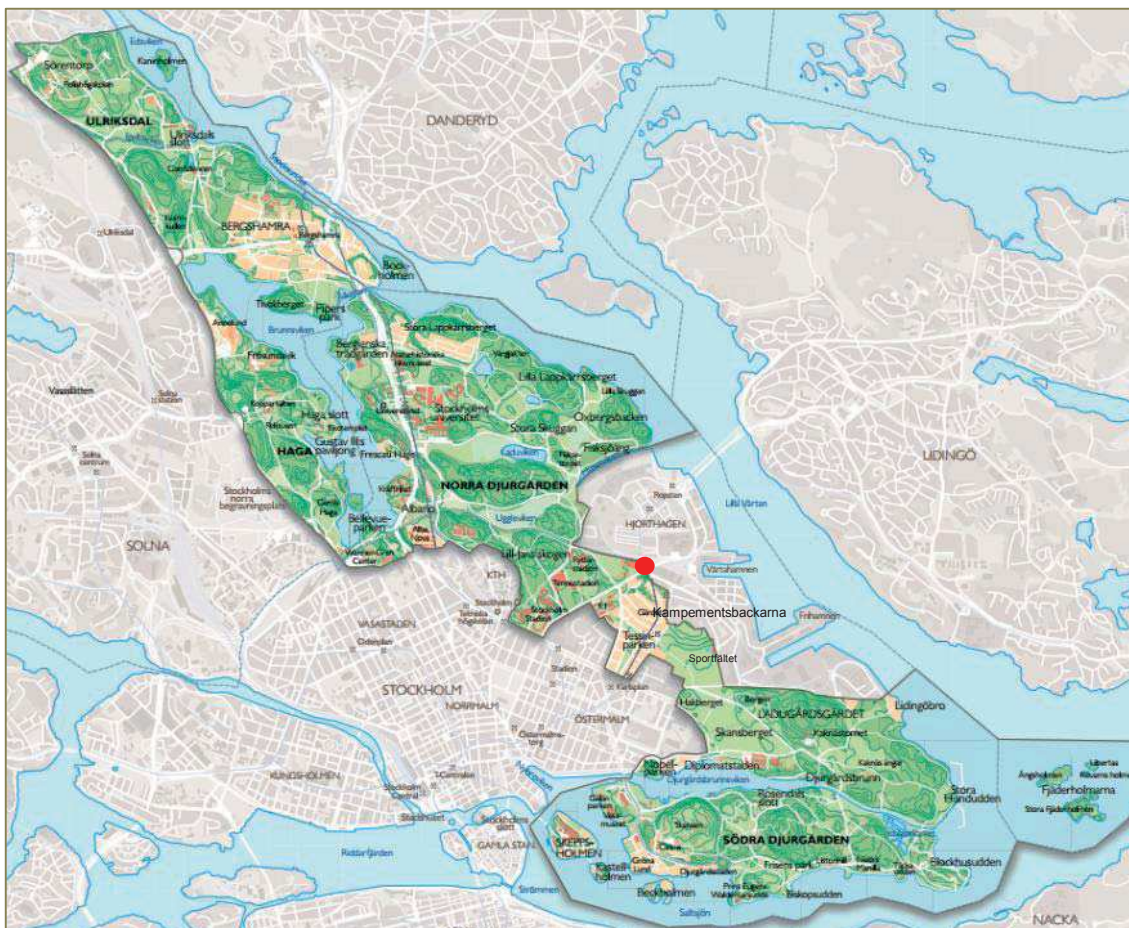
Hela kvarteret New York är gulmarkerat enligt Stadsmuseets klassificeringskarta, vilket innebär att bebyggelsen har positiv betydelse för stadsbilden och/eller ett visst kulturhistoriskt värde. Övrig bebyggelse i anslutning till fastigheten har ännu inte inventerats och klassificerats av Stadsmuseet. De angränsande kvarteren är uppförda under 1960-talet och senare.

Utdrag ur Stockholms stadsmuseums klassificeringskarta. Kvarteret New York 1 är markerat med en röd ring. Blå markering visar värdekärnan för riksintresset för Stockholms innerstad och Djurgården.

Källa: Stockholms stadsmuseum

Fastigheten ligger strax utanför gränsen för den Kungliga Nationalstadsparken. Gärdesstaden är ett delområde i Vård- och utvecklingsplanen till nationalstadsparken. Delområdet beskrivs som ett av de tidigaste och mest genomarbetade svenska exemplen på funktionalismens stadsplanering. Gärdesstadens grönytor utgör en viktig del för spridningsfunktionen i Nationalstadsparken. Särskilt viktiga är Olaus Petriparken, parken på Gärdeshöjden, grönstråket utmed Lidingövägen samt naturmark och annan vegetation i bostadsbebyggelsen norr om Tessinparken. Men även Kampementsbackarna och Sportfältet är viktiga ur spridningssynpunkt. En analys avseende detta redovisas i ett separat underlag inför detaljplaneläggning.

Kungliga nationalstadsparken. Fastigheten New York 1 markerad med en röd punkt. Gärdesstaden, Kampementsbackarna och Sportfältet utgör ett svagt samband i Nationalstadsparken grönstruktur.

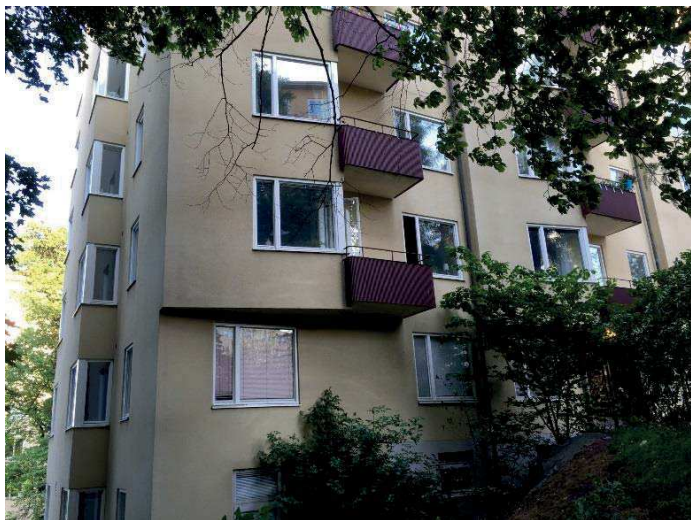
3.2 KVARTERET NEW YORK

Fastigheten New York 1 i hörnet av Sandhamnsgatan/Värtavägen. Från sydväst.

Kvarteret New York är bebyggt med sju punkthus. Byggnaderna är, i förhållande till varandra, placerade i en vågrörelselikande s-form. Kvarterets bebyggelse har en höjd om åtta våningar inklusive vindsvåning. Vissa har även delvis källare.

Varje enskild byggnad i kvarteret har sitt eget formspråk med unika fönstersättningar, burspråk, balkonger och kulör. Sammanhållande karaktärsdrag är putsade fasader, takhöjder, storlek på fotavtryck och de enhetliga men internt varierande ljusa och varma kulörerna.

Sammanhållande karaktärsdrag är byggnadernas putsade fasader, takhöjder, storlek på fotavtryck och de enhetliga men internt varierande ljusa och varma kulörerna på fasaderna. Variationen av balkonger, burspråk och fönster är i det närmaste oändlig.

Dess placering i kvarteret är konsekvent men organiskt. Kvarteret bär en stark prägel av hus i park. Parken präglas av tall och lärk med stor topografisk variation och omväxlande förvildade och tuktade buskage. Här och var finns trädgårdsvegetation såsom gullregn och syren. Omfattande hårdgjorda ytor, avsedda för bilparkering, har tillkommit sedan kvarteret bebyggdes.